

Sauda kommune

Rettleiar for nærvær og fråvær

Alle barn i Saudaskulen er ønska på skulen

Sauda kommune

Innhald

Rettleiar for auka skulenærvær	2
Avklaring av omgrep	3
Risikofaktorar og beskyttande faktorar knytt til skulefråvær	3
Faktorar ved skulen	3
Faktorar ved familien	4
Faktorar ved barnet.....	4
Oppretthaldande faktorar.....	5
Tiltak	5
Rutine for nærværsoppfølging.....	6
1.0 Forebyggjande arbeid.....	6
2.0 Oppfølging av fråvær.....	7

Versjon og revisjon av plan:

Utkast til fagdel av plan er utarbeidd av Folkehelsekoordinator og Kommunepsykolog i Sauda kommune i juni 2025. Desse har tatt utgangspunkt i eit grunnlagsarbeid frå ei tverrfagleg samansett faggruppe i Sauda kommune. Sjølve rutinen for oppfølging tar utgangspunkt i eit pilotprosjekt for oppfølginga av sjukefråvær i ETT og dei kommunale barnehagane i Sauda. Denne rutine er tilpassa oppfølging av elevar i skule.

- Første versjon av planen blei revidert og godkjent i møte 26.06.25. I dette møtet deltok rektorane, avdelingsleiarar skule, HTV Utdanningsforbundet og kommunalsjef.
- Versjon 2 blei revidert og godkjent i møte 25.06.26. I dette møtet deltok rektorane, avdelingsleiarar skule og kommunalsjef.
 - Oppdatering av omgrep i samsvar med «nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og oppfølging av skolefråvær» (Utdanningsdirektoratet).
 - Endringar i rutinen for nærværsoppfølging. Rutinen er no delt inn i to hovuddelar; forebyggjande arbeid og oppfølging ved fråvær.

Rettleiar for auka skulenærvær

Alle barn i Sauda skal bli sett, tolt og høyre til. Eit viktig premiss i dette er høg grad av skulenærvær.

I Sauda merkar vi når eit barn forsvinn frå oss, og dette skal vi arbeida hardt for å unngå.

Skular som er gode på nærvær har følgjande kjenneteikn¹:

- ✓ Lærar tar ansvar for å byggje ein god relasjon til alle elevar.
- ✓ Skuleleiinga set tema «Korleis byggje ein god relasjon» på agendaen årleg.
- ✓ Klasserommet er kjenneteikna av elevmedverknad og gode demokratiske prosessar.
- ✓ Alle elevar opplever meistring i skulekvardagen.
- ✓ Kontaktlærar/andre tilsette følgjer opp rutine og bekymringsgrense for fråvær.
- ✓ Klassemiljøet kjennest som eit inkluderande miljø.
- ✓ Elevar med behov for tilpassa opplæring får dette hovudsakleg i det ordinære fellesskapet.
- ✓ Tilsette, elevar og føresette er kjend med skulens innsats for nærvær og fråværsrutinar.

Når barn og unge ikkje møter på skulen er det skadeleg for barnet og eleven i eit nå-perspektiv, men også på lang sikt. I tillegg til at barna går glipp av viktig undervisning, kan dei bli isolerte, mistar kontakt med vener og nettverk, og dei kan få symptom på ulike psykiske lidingar.

Forsking indikerer at barn og unge med fråværsproblematikk på skulen har auka risiko for utfordringar i arbeidslivet, får lågare utdanning og rapporterer om lågare livskvalitet ²

¹ [Rutiner for nærvær og fravær - Vestre Toten kommune](#)

² [Hva er skolevegning? | Psykologforeningen](#)

Avklaring av omgrep

- **Tidleg signal på bekymringsfullt skulefråvær:** Når eleven strevar med å gå på skulen, men endå ikkje har utvikla eit fråvær fordi føresette og skule greier å leggje til rette.
- **Bekymringsfullt skulefråvær** er alt fråvær som overstig 10 % til ei kvar tid. Inkludert i dette er:
 - Ein enkelttime udokumentert fråvær
 - 10 % dokumentert fråvær
 - Har kome for seint på skulen 3 gonger ila. den siste månaden
 - Møter på skulen, men forlèt den at
 - Bekymringsfull åtferd i skuletida:
 - Går mykje ut av undervisningstimar/ vandrar
 - Melder seg ut av læringssituasjonar
 - Trekkjer seg vekk i friminutta

Risikofaktorar og beskyttande faktorar knytt til skulefråvær³⁴

Det er viktig å forstå skulefråvær som eit symptom på noko anna.

Skulefråværet kjem av noko, og det er viktig å kartleggje årsakene til dette. I tillegg er det vanleg at det som ein gong løyste ut skulefråværet etter kvart ikkje er det som opprettheld det. Så vi må også kartleggje oppretthaldande faktorar.

Faktorar ved skulen

Risikofaktorar	Beskyttande faktorar
- Mangelfulle rutinar for registrering og handtering av fråvær - Høgt lærarfråvær (sjukdom, turnover) - Utfordrande læringsmiljø - Lite/mangelfull tilpassa opplæring - Svake relasjonar mellom vaksne på skulen og barnet ○ Låg grad av omsorg og varme - Svake relasjonar mellom barna ○ Høg førekomst av åtferdsvanskar, utestenging, utrygge relasjonar osv. - Skadeleg psykososialt miljø - Lite kompetanse på nærvær/fråvær - Låg kollektivkjensle - Lite kompetanse på psykiske vanskar	- Godt registreringssystem og oppfølging av fråvær - Tydeleg klasseleiing - Velfungerande tilpassa opplæring - Trygg relasjon mellom lærar og elev - Trygg relasjon mellom elevane - Fast rutine om informasjon til elev og føresette om at nærvær er viktig - Godt samarbeid skule-heim - God informasjonsflyt ved overgangar og lærarbyte (inkl. nye elevar i klassen) - Interne støttesystem for barnets beste - Tidleg involvering av andre aktørar - God samanheng mellom fagleg og sosial læring - Høg kollektivkjensle

³ [Kvello-Risiko-og-beskyttelsesfaktorer-mars-2022.pdf](#)

⁴ [Rutiner for nærvær og fravær - Vestre Toten kommune](#)

Faktorar ved familien

Risikofaktorar	Beskyttande faktorar
- Låg sosioøkonomisk status - Relativ fattigdom - Manglar i butilhøve - Psykiske vanskar hos føresette - Rusutfordringar - Ulike former for vald og omsorgssvikt, manglande/ikkje tilfredsstillande emosjonell respons - Samspelsvanskar i familien - Endra familiesituasjonar - o Brot, dødsfall, bonusforeldre, søsken, høgt konfliktnivå, fleire flyttingar - Manglande/ikkje tilfredsstillande leiing og – rettleiing frå føresette/vaksne til barnet - Føresette med eigne negative erfaringar med skule - Lite sosialt nettverk - Utanfor arbeidslivet og samfunnet, nå eller over ein lengre periode tidlegare - Føresette som har gjort eller gjer kriminelle handlingar - Føresette eller søsken med alvorleg fysisk funksjonsnedsetting/sjukdom	- God psykisk helse hos føresette - Godt samarbeid mellom føresette og skule - God involvering i skulekvardagen til barnet - Støttande sosialt nettverk - Integrert i samfunnet - Føresette med jobb og/eller under utdanning - Føresette som samarbeider godt seg imellom - Tilgang på andre vaksne som investerer tid, omsorg og som likar barnet.

Faktorar ved barnet

Risikofaktorar	Beskyttande faktorar
- Manglande meistring på skulen - Manglande sosial tilhøyrse - o Få vener /skjebnefellesskap - o Låg sosial kompetanse - o Vanskar med samhandling - Nevroutviklingsforstyrning som ikkje blir avdekket og/eller avhjelpet - o Påverkar evne til å utvikle seg fysisk, kognitivt, emosjonelt eller sosialt - Utfordrande emosjonsregulering - o Tilbaketrekt/engsteleg - o Bekymringar og tankekjør - o Prestasjonsangst - o Irritabilitet og sinne - Auka førekomst av sjukdom og diffuse plager	- God sosial kompetanse - Positivt sjølvbilette - Minst ein god ven – gode sosiale relasjonar på skulen - Kjenner at ein høyrer til - Skulefagleg meistring - Adekvat kognitiv utvikling, språkutvikling, åtferd, moral, emosjonell og motorisk utvikling - Deltak på hobby eller fritidsaktivitet som gir meistringskjensle - Barnet er prega av framtidsoptimisme, mottek mange bekreftingar frå andre om at dei er godt likt, har eit indre utviklingsdriv, prososial i eit prososialt fellesskap - Tilpassar seg godt til reglar, rutinar, godtek grensesetting

Oppretthaldande faktorar

Risikofaktorar	Beskyttande faktorar
- Barnet er usikker på kva klassen held på med - Barnet tenker at det heng etter fagleg - Mistar kontakten med vener - Redd for spørsmål når dei kjem tilbake - Innhaldsrik dag heime med tv, mobil og internett	- Kontinuerleg kontakt med lærarar og medelever - «vi saknar deg» - Informasjon om kva ein held på med på skulen, både fagleg og sosialt - Avklart informasjon om elev til resten av klassen - Tilgang på vener utanfor skuletid - Forventingar knytt til tid brukt heime - o Plikter heime, skularbeid, kontakt med skulen osv

Tiltak

Tiltak skal rettast inn mot barn ein har ei uro for, så tidleg som mogleg (jmf. BTI-modellen). Dette vil spare barnet og samfunnet for stor belastning.

Tiltak handlar om å kartleggje risiko og beskytt i og rundt barnet, samt oppretthaldande faktorar. Når faktorane er kartlagt må ein styrkje beskyttelsesfaktorane, og redusere risikofaktorane. I dette kan ein trenge hjelp og støtte frå tenestene rundt.

Tiltak skal vere konkrete, og skal være moglege å måle effekt av.

Rutine for nærværsoppfølging

(Sjå verktøykassa for nærvær og fråvær)

1.0 Førebyggjande arbeid

REKTOR OG LÆRAR

- ✓ Lærer informerer om kommunen sin rutine for nærvær og fråvær på foreldremøte kvar haust.
- ✓ Rektor har gjennomgang av rutinen med dei tilsette ved oppstart av kvar termin (august/januar).
- ✓ Lærer fører alt av fråvær i Visma, også ved fråvær av deler av enkelttime
- ✓ Skulen tar kontakt med heimen ved bekymring for elev
- ✓ Lærer kallar inn føresette til møte ved bekymring for trivsel, kartlegg situasjonen, gjer ein pedagogisk analyse og iverksett tiltak.
- ✓ Når vi skal finne tiltak må vi sjå på heilskapen; skule, heim, elev.
- ✓ Tiltaka skal evaluerast etter 2-3 veker.

ELEV OG FØRESETTE

- ✓ Haldningsarbeid i heimen til oppmøte på skulen: Føresette viser gjennom positive foreldrehaldningar og daglege rutinar at dei verdset skule og ser det som viktig at barnet møter opp og deltek aktivt i skulekvardagen.
- ✓ Ein god regel er at elev er heime frå skulen berre ved sjukdom som feber og oppkast. Ved meir diffus sjukdomskjensle er det betre å møte på skulen og eventuelt gå heim dersom symptoma forverrar seg.
- ✓ Gi beskjed til lærar så snart som mogleg når det er vanskeleg å gå på skulen.

2.0 Oppfølging av fråvær

Steg 1: Kontakt mellom heim og skule ved bekymringsfullt fråvær

REKTOR OG LÆRAR

- ✓ Lærar ringjer heim til føresette og elev så snart som mogleg ved bekymringsfullt fråvær.
- ✓ Vis omsorg og interesse, målet er å skape dialog og tillit, samstundes som ein får kartlagt situasjonen og viser at ein vil ha eleven tilbake på skulen. Hjelpfokus.
- ✓ Om mogleg avklar forventa lengde på fråværet.
- ✓ Start kartlegging av eleven sin skulekvardag. NB! Risikofaktorar og beskyttande faktorar.
- ✓ Iverksett lågterskeltiltak
- ✓ Avtal når du tar kontakt på ny for å avtale eit fysisk møte, om eleven ikkje er tilbake på skulen innan den tid (tidleg i veke 2 av fråværet)

Steg 2: Fysisk møte – seinast innan 2 veker

- ✓ Tema i møtet: Bakgrunn for fråværet. Kva skal til for at eleven kan kome tilbake til skulen, heilt eller delvis?
- ✓ NB! Viktig å vere tidleg på og bruke risikofaktorane og beskyttande faktorar som utgangspunkt for dialogen.
- ✓ Møtereferat som dokumentasjon i Sikker sak
- ✓ Opprett Stafettlogg i Visma Samspel innan to veker, dersom føresette samtykker.
- ✓ Gjennomfør pedagogisk analyse for å finne dei oppretthaldande faktorane (Sjå BTI rettleiar).
- ✓ Iverksett tiltak
- ✓ Avtal tid for neste møte.

ELEV OG FØRESETTE

- ✓ Bidra til ein open og løysingsorientert dialog med kontaktlærar.
 - ✓ De skal registrere alt fråvær i Visma. Gi gjerne informasjon om fråværet er skulerelatert, familierelatert eller relatert til barnet.
 - ✓ Om mogleg avklar forventa lengde på fråværet.
 - ✓ Iverksett lågterskeltiltak
 - ✓ Samarbeide om å finne løysingar for at eleven raskast mogleg kjem tilbake til skulen, til dømes ved å seie kva eleven kan og ikkje kan gjere av skulearbeid.
-
- ✓ Elev og føresette skal møte på møta med skulen med mindre det ligg føre medisinske årsaker som hindrar dette. De kan ta med representant frå eventuelle hjelpetenester i møte.
 - ✓ Best mogleg utfall krev samarbeid. Samarbeid med lærar om utarbeiding av oppfølgingsplanen. Del tankar om dei oppgåver og situasjonar som helsa tilseier at eleven kan klare.
 - ✓ Informere så ærleg du kan om eigen situasjon og anslå lengde på fråværet, om mogleg.

REKTOR OG LÆRAR

ELEV OG FØRESETTE

Steg 3: Oppfølging av fråvær

- ✓ Det bør ikkje gå for lang tid mellom kvart møte, t.d. 1-2 veker mellom kvart møte, men må vurderast i kvar situasjon.
- ✓ I møta skal ein drøfte moglegheit for aktivitet
 1. Sjå på moglegheiter som ikkje er prøvd.
 2. Drøfte vidare oppfølging for å sikre tilbakeføring til skulen.
 3. Avtale neste møte.
- ✓ Stafettlogg (Visma Samspel) skal oppdaterast etter gjennomført møte.
- ✓ Lærar og elev/føresett vurderer om det er behov for andre hjelpetenester som PPT, skulehelseteneste og / eller Barne- og familieteam blir kalla inn til møte. Elev/føresette må samtykke til dette.

- ✓ Elev og føresette skal møte på møta med skulen. De kan ta med representant frå eventuelle hjelpetenester i møter.
- ✓ De må møte med mindre det ligg føre medisinske årsaker som hindrar dette
- ✓ Best mogleg utfall krev samarbeid. Samarbeid med lærar om utarbeiding av oppfølgingsplanen. Del tankar om dei oppgåver og situasjonar som helsa tilseier at eleven kan klare.
- ✓ Informere så ærleg du kan om eigen situasjon og anslå lengde på fråværet, om mogleg.
- ✓ Vere innstilt på å gjere arbeidsoppgåver heime for å bidra til at du kjem tilbake til skulen raskast mogleg.

Steg 4: Tverrfagleg innsats

- ✓ Om eleven ikkje er tilbake på skulen innan rimeleg tid, treng ein fleire kompetansmiljø for å hjelpe eleven.
- ✓ Kva som er rimeleg tid må vurderast i kvar sak. Er det effekt av tiltak i oppfølgingsplanen, må ein ha tolmod og halde fram med arbeidet.
- ✓ Har tiltak i oppfølgingsplanen liten/ingen effekt, skal ein kople på andre hjelpetenester snarleg, seinast etter 2-3 veker med utprøving av tiltak. I nokre tilfelle endå tidlegare. Effekt av tiltak blir først og fremst målt i om eleven er meir på skulen.
- ✓ Lærar ber rektor kalle inn til BTI-møte for tverrfagleg kartlegging og tverrfaglege tiltak.

- ✓ Føresette og elev gir samtykke til tverrfagleg møte, og deltek i dette møtet.